

İmmobilye HABER şehir planlama mimar ve mühendisleri odası BÜLTENİ

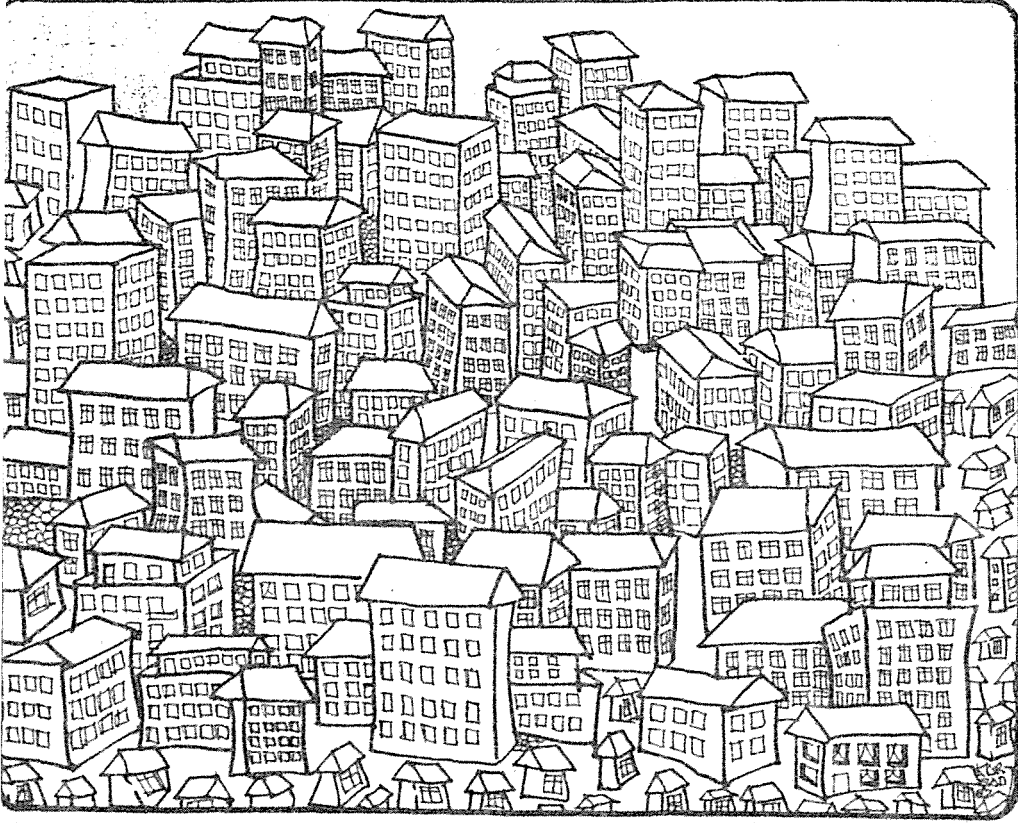
Sahibi : Kemal SARP

Adres: Konur Sokak 4/4-06
Yenişehir - ANKARA

SAYI 52

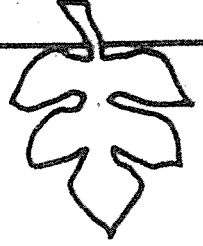
Sorumlu Yön. : Yusuf OKÇUOĞLU

HAZİRAN-AĞUSTOS 1982

bu sayıda :

- SÖYLEŞİ(Sayfa 5-7)
ŞPMMO Başkanı Kemal SARP'ın teknik hizmetler sınıfı ek göstergeleri konusuna ilişkin görüşleri.
- ODA ÇALIŞMALARI.....(Sayfa 8-9)
Side kamulaştırmaları üzerine bir yorum.
- HABERLER.....(Sayfa 10-15)
- İmar planı ihalelerinde kırma oranı % 90 düzeyine ulaştı.
- Ankara Kent Nüfusu Artış Hızı.
- İmar Affı'nın Kamu Yararı.

Bir süredir ŞPMMO HABER BÜLTENİ'nin düzensiz çıktığı umarız dikkatinizi çekmiştir.

Söze ne yazık ki serzeniş dolu bir cümle ile başlıyoruz.Konu, süregelen bir sorun; üyenin Oda çalışmalarına karşı kayıtsızlığı. Bu kayıtsızlık, kuşkusuz düzey farklarıyla tüm dönemlerde vardı. Ancak, giderek arttığı ve Oda yöneticilerinin elini kolu bağlar bir duruma geldiği de acı bir gerçek.

Son bir kaç çalışma döneminde bu tablo içinde bir umut ışığı yanmıştı: Yayın Kurulu Çalışmaları. Yönetim Kurulu'nun çeşitli zor görevlerinin yanısıra, "hammaliyesi" çok, apayrı bir mesai isteyen yayın çalışmalarını yüklenen bir avuç Oda üyesi -daha doğrusu iki yıl içinde görev alan 18 üye- Yönetim Kurullarına maddi ve manevi destek olmanın hazzını tattılar. Amatörce uğraş veren ve iki yıl boyunca bir bayrak yarışı anlayışı içinde hizmet üreten bu gurup, sağlıklı Oda-üye ilişkisinin ve üye katılımının kendileriyle başlayıp bitmeyeceğinin bilinci içindeydiler.

Yayın Kurullarında iki yıl boyunca görev alanlar, Oda çalışmalarına katılan "aktif üye" sayısını çoğaltmak amacı ile yayın çalışmalarını bir araç olarak değerlendirmek için koşulları zorladılar. Bıçım ve içerik olarak Bülteni geliştirmeyi, içinde yazısının bulunmasından her üyenin haz duyacağı bir yayın organı durumuna getirmeyi amaçladılar. Bu amaç uğruna özveriden kaçınmadılar. Hatta üyelerin yazı üretmesini sağlamak için zorlayıcı tavırları bile oldu.

Öyle zamanlar oldu ki, ŞPMMO Haber Bülteni Odanın genel çizgisini aştı. Oda Yönetim Kurulu'nun içine düştüğü "üye tarafından sahiplenmeme" durumunu perdelemeye, gölgelemeye başladı.

Ve içinde bulunduğumuz çalışma döneminin başına gelindi.Odamız son yıllarda gözlenen en heyecansız, en düşük potansiyelli Genel Kurulunu yaşadı. Yönetim kadroları çok zor dolduruldu. İş, Yayın Kurulu'nun oluşturulmasına gelindiğinde, ortada Yönetim Kurulu içinden görevlendirilen üye ile Haber Bülteni Sorumlu Yönetmeni dışında ancak bir kişi daha vardı. Bu üç kişilik kadro ile neler yapılabileceği değerlendirildi. Yeni bir zorlama ve daha fazla özveri ile düzenli ve kaliteli bir Bülten çıkartmak olası mıydı? Yoksa koşullar, Yönetim Kurulu üyelerinin daha çok katkı koymasına değin zorlanmalı mıydı? Bu durumda yeniden Odanın içinde bulunduğu açmazı gölgeleyen bir yayın organı çıkartmanın yararı ne idi?

İşte bu noktada sorunun olduğu gibi ortaya konulması yeğlendi. Olanaklar zorlanmadan, Odanın gücünü yansıtacak düzende ve düzeyde bir yayın organı çıkartmak. İşte bahar aylarında yapılan bu seçmeden sonra, güz aylarına kadar ŞPMMO HABER BÜLTENİ, Yusuf OKÇUOĞLU, Kürşad ARIGÜMÜŞ ve Ali Rıza GÜLERMAN'dan oluşan sınırlı bir kadro ile çıkartılmaya başlandı.

ŞPMMO Haber Bülteni'nin geleceği için güz aylarında yeniden bir seçme yapılacak. Bunu Oda'ya sahip çıkmak isteyen üyeler belirleyecek. Hem de öyle bir ortamda belirleyecek ki, aldıkları yürekli bir karara saygı duymamak elde olmayacak. "Ortamın kasıtı, 'Anayasa Tasarısı'nda meslek kuruluşlarının geleceği için çizilen olası çerçeve.Kamu kesimde çalışanların üyeliklerinin düşmesini içeren 170. maddeteki yaklaşım da, umarız diğer benzerleri gibi, sağduyu sahibi Danışma Meclisi tarafından Taslak Anayasa'dan ayıklanır. Ama, ayıklanıncaya kadar, bu kez sağduyu sahibi üyemize düşen, emeğini Oda çalışmalarında sunma istemini heyecanla belirtmesidir.

Sağduyu sahibi olmasını umduklarımızın bizi düş kırıklığına uğratmamalarını dileriz. ●

Uluslararası
Şehir ve Bölge Plancıları
Birliği
Association
Internationale des
Urbanistes

18. Uluslararası
İstanbul Kongresi
1 - 7 Eylül 1982
18eme Congrès
Internationale d'Istanbul
1 - 7 Septembre 1982

International Society
of City and
Regional Planners

Internationale
Gesellschaft der Stadt-
und Regionalplaner

18 th International
Congress Istanbul
September 1 - 7, 1982

18. Internationaler
Kongress Istanbul
September den 1 - 7. 1982

• ISOC & RP :

Merkezi, Hollanda'nın Den Haag kentinde bulunan ve uluslararası bağımsız bir kuruluş olan "Uluslararası Şehir ve Bölge Plancıları Birliği" (ISOC & RP), 1965 yılında kurulmuştur. Kuruluşun halen 41 ülkeden 350 üyesi bulunmaktadır.

Başlıca etkinlikleri, mekan planlama ve araştırmalarını geliştirmek, plancı mesleğini uluslararası düzeyde tanıtmak ve plancı eğitimine katkıda bulunmak olan ISOC & RP, Dünya plancıları arasında mesleki ilişkileri güçlendirmeyi hedeflemektedir.

ISOC & RP, her yıl değişik bir ülkede yaptığı kongrelerinde planlama ile ilgili seçtiği bir konu üzerinde üyeleri arasında bilgi ve deneyim alışverişini sağlamaktadır.

Kuruluşun 18. Yıllık Kongresi, 1-7 Eylül 1982 tarihleri arasında İstanbul'da "Herkes konut, çözüm nedir?" konusunda yapılmaktadır.

Milli Produktivite Merkezi ile İnşaat Mühendisleri Odası, "İnşaat Sektörü" konulu ortaklaşa bir kongre düzenlemektedir.

TÜBİTAK ve Emlak Kredi Bankası'na da desteklenen bu girişimle inşaat sektörünün sorunları, gelişim çizgisi ve çözüm önerileri tartışılacaktır. Kongre, 2 günlük sempozyum ile üretim yönetimi konulu 7 günlük bir seminerden oluşmaktadır. Bu süre boyunca izleyicilere yapı malzemelerinin sergilenmesi de düşünülmektedir.

Kongre, 1982 Ekim ayında Ankara'da DSİ Gn.Md. lüğü Konferans Salonunda yapılacaktır. İzleyici, konuşmacı, ve sergiye katılacak kişi ya da kuruluşların 4 Eylül 1982 tarihine kadar, Odamızdan veya İnşaat Mühendisleri Odasından edinecekleri katılım formunu doldurarak Kongre Yönetim Kuruluna göndermeleri gerekmektedir.

Adres: İnşaat Mühendisleri Odası
Selanik Cad. 19/1
Yenişehir/Ankara

• Doğal Anıtların Korunması :

Tüm yer bilimcilerini bünyesinde toplayan Jeoloji Kurumu (TJK) 1976 yılından bu yana doğal anıtlarımızın belirlenmeleri ve bunların koruma altına alınmalarıyla ilgili çaba harcamaktadır.

Yurdumuzun doğal anıt sayılabilecek bir çok değerlerinin ve güzelliklerinin bir daha düzeltilmeyecek boyutlarda yıkıma uğradıkları Türkiye Jeoloji Kurumunca da kaygıyla izlenmektedir.

Bu üzücü gidişi önlemek amacıyla TJK doğal anıtlarla ilgili çalışmalarına yeniden canlılık kazandırmak istemektedir. Bu nedenle TJK, doğal anıtlarla ilgili tüm resmi kuruluşların, vakıf ve derneklerin temsilcilerinin katılacağı geniş tabanlı bir çalışma toplantısı yapmayı planlamaktadır. 1982 Sonbaharında MTA Enstitüsü'nde yapılması planlanan bu toplantılarda daha çok jeolojik ve morfolojik doğal anıtların (fosil yatakları, ilginç ve özgün jeolojik oluşum ve yüzeylemeler, volkan ve buzul morfolojileri, mağaralar, vb.) belirlenmesi; bunların doğal anıt kapsamına alınmalarının araştırılması, yayın organlarıyla kamuya tanıtılmaları, 1710 Sayılı Eski Eserler Kanununun eksik ve aksak yanlarının tartışılması ve katılacak üyelerin doğal anıtlara ilişkin getirecekleri diğer gündem maddeleri görüşülecektir.

Sözü geçen toplantılara katkıda bulunmak isteyen üyelerimizin Odamızla temasa geçmeleri yararlı olacaktır.

TJK'nun adresi: P.K. 464 Kızılay-Ankara

•Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği, Orman Mühendisleri Odası "Türkiye'de Orman Kaynaklarının Planlaması ve İşletmesi" konusunda 6-12 Aralık 1982 tarihlerinde Ankara'da bir teknik Kongre düzenlemektedir.

Bu kongrede tebliğ vermek isteyen üyelerimiz daha geniş bilgiyi Odamızdan temin edebilirler.

TMMOB 27. DÖNEM YÖNETİM KURULU GÖREV BÖLÜMÜ YAPTI

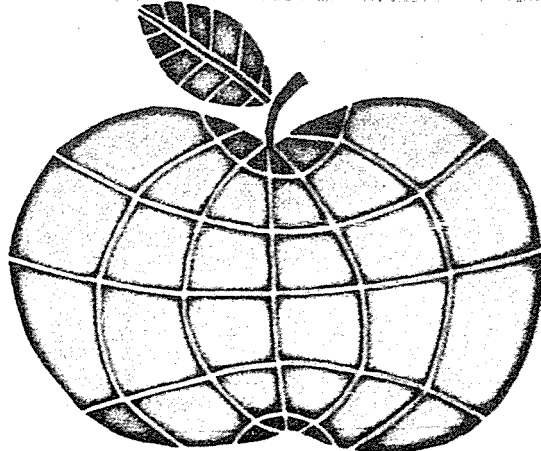
Başkan	: Bülent TANIK	ŞPMMO
II. Başkan	: Teoman ALPTÜRK	EMO
Sayman	: Kadir PALA	HKMO
Üye	: Mustafa GÜLENC	FMO
Üye	: Bülent ŞENER	Gemi M.O.
Üye	: Zekai SELEN	İç M.O.
Üye	: Erdal BİNGÖL	İMO
Üye	: Aydın ARAS	JMO
Üye	: Murat GÜLTEKİNGİL	KMO
Üye	: Ömer YENEL	Maden M.O.
Üye	: Müfit AKYOS	Makina M.O.
Üye	: Necla YIKILMAZ	Metalurji M.O.
Üye	: Cemal GÜL	Meteoroloji M.O.
Üye	: Fatih SÖYLER	Mimarlar Odası
Üye	: İsmet ÖZTUNALI	Orman M.O.
Üye	: Necdet PAMİR	Petrol M.O.
Üye	: Sami DOĞAN	Ziraat M.O.

- Antalya Belediyesi Akdeniz Kültür Parkı Düzenlemesi Proje Yarışması Sonuçlandı. Bu yarışmada Oda üyelerimizden V.Turgay ATEŞ 3.lük ödülünü, Ömer KIRAL ve Kunt Mehmet KUNTASAL 4.lük ödülleri ekipleriyle paylaştılar. Kendilerini ve derece alan tüm yarışmacıları kutlarız.

ANTALYA BELEDİYESİ AKDENİZ ATATÜRK KÜLTÜR PARKI DÜZENLEMESİ PROJE YARIŞMASI

"Akdeniz Atatürk Kültür Parkı Düzenlemesi" proje yarışması sonuçlanmıştır. Derece alan projelerin isim listesi aşağıdadır.

1. Ödül
Ekip başı: **Yalçın Gülekin** (Y. Mimar-DGSA)
M. Tevlik Pehlivanoglu (Dr. Y. Müh. İUOF)
Ahmet T. Alptekin (Y. Mimar-Braunschweig)
 2. Ödül
Ekip başı: **Baran İdli** (Y. Müh. Mimar - İTU)
Hassan Özbay (Mimar ADMMA)
 3. Ödül
Ekip başı: **V. Turgay Ateş** (Y. Şehir Pl. ODTÜ)
Sekiz Pehlivan (Y. Mimar ODTÜ)
Halim Perçin (Zr. Y. Müh. AUZF)
 4. Ödül
Ekip başı: **Heluk Atakan** (Y. Müh. Mim. İTU)
Davran Ekinat (Y. Mimar İLUV, Venedik)
Selami Şeker (Peyzaj Mim. AUZF)
Ömer Kunal (Y. Şeh. Pl. ODTÜ)
Kunt Mehmet Kuntasal (Şeh. Pl. ODTÜ)
 5. Ödül
Ekip başı: **Prof. Kemal Ahmet Aru** (Y. Mimar- DGSA)
İ. Yalçın Emiroğlu (Y. Müh. Mim. İTU)
M. Alay Erol (Mimar - İTU)
Ahmet Yıldız (Dr. Y. Müh. İUOF)
- Mansiyon
Ekip başı: **Dr. Ünan Gündüz** (Y. Mimar - DGSA)
Dr. Tayfun Taner (Mimar - EUMMYO)
Dr. Bozok Özardım (Mimar - EUMMYO - Şeh. Pl. UNIT)
Dr. Gökseki Sezer (Y. Mimar - EUMMYO)
Dr. Deniz Bayın (Y. Mimar - ODTÜ)
- Mansiyon
Ekip başı: **Nurset Arzu** (Y. Mimar-ODTÜ)
Aytek İlez (Mimar - ADMMA)
- Mansiyon
Ekip başı: **Prof. Gündüz Öztepe** (Y. Müh. Mim. İTU)
Prof. Dr. Günel Akdoğan (Z. Y. Müh. AUZF)
Doç. Dr. Orhan Güçer (Y. Müh. Mim. İTU)
Dr. Arat Güneş (Y. Mimar - İTU)
- Sahn Alma
Ekip başı: **Bülent Alak** (Mimar - ADMMA)
Tuncay Çimen (Mimar - ADMMA)
Fehmi Arğan (Mimar - ADMMA)
Vedat Coşkun (Mimar - ADMMA)
Ender Tombus (Mimar - ADMMA)
Ferdun Erdogdu (Mimar - ADMMA)
Saim Taner (Mimar - ADMMA)
- Sahn Alma
Ekip başı: **Cafar Bozkurt** (Mimar - İTU)
Haydar Karabey (Mimar - DGSA - Şeh. Pl. CRU)
Günel Yontan (İç Mimar - DGSA)
- Sahn Alma
Ekip başı: **Yıldırım Sağdıç** (Y. Müh. Mim. İTU)
Enver Çakar (Y. Mimar - İTU)

• 657 SAYILI YASADA YAPILAN DEĞİŞİKLİK HAKKINDA GÜLDEN TATLISU'NUN ŞPMMO BAŞKANI KEMAL SARP İLE 7 TEMMUZ 1982 GÜNÜ YAPTIĞI SÖYLEŞİ.

G.T.- 657 Sayılı Yasada yapılan değişikliklerin şehir plancıları açısından değerlendirilmesini yaparmısınız? Odanın bu konudaki görüş ve yorumları nelerdir?

K.S.- Bilindiği gibi, 15 Şubat 1982 gün ve 17606 sayılı Resmî Gazete ile yürürlüğe konan ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun bazı maddelerini değiştiren 2595 sayılı Kanunun 1. maddesi ile değiştirilen 43. maddenin b) Ek Göstergeler Bölümünün (b) fıkrasında, kadroları Teknik Hizmetler sınıfına dahil olup, en az dört yıl süreli yüksek öğrenim veren fakülte ve yüksek okullardan mezun olarak yürürlükteki hükümlere göre yüksek mühendis, mühendis, yüksek mimar, mimar, jeolog, hidrojeolog, hidrolog ve jeofizikçi ünvanını almış olanların aylıklarının, gene yasadaki derecelerine göre belirtilmiş ek göstergelerin eklenmesi suretiyle ödeneceği hükmü getirilmiştir.

Ayrıca gene 2595 sayılı Yasa ile, sınıf, derece ve öğrenim durumlarına göre memurlara "özel hizmet tazminatı" getirilmiştir. Buna bağlı olarak 28 Şubat 1982 gün ve 17619 mükerrer sayılı Resmî Gazetede yayınlanan kararname ve eki olan cetvelerde "kadro ünvanı" ve işyeri" esasına göre düzenleme yapılmıştır. Teknik hizmetler sınıfı kadrolarında bulunanlar için, işyeri esasına göre tazminat oranları saptanmıştır. Buna göre de en az 4 yıllık yüksek öğrenim yaparak yüksek mühendis, mühendis, yüksek mimar, mimar, jeolog, hidrojeolog, jeofizikçi ve hidrolog olanlar çalıştıkları işyerine bağlı olarak %20 ile %10; şehir ve bölge plancısı, kimyager, fizikçi, matematikçi, istatistikçi v.b. meslek sahipleri ise çalıştıkları işyerine bağlı olarak %15 ile %5 oranında tazminat alacaklardır.

Görüldüğü gibi, şehir ve bölge plancıları 2595 sayılı Yasa ile ek gösterge uygulamasının dışında tutulmuş ve 1982 yılı yan ödemeler kararnamesi ile de daha az özel hizmet tazminatı almaları öngörülmüştür. Aslında şehir ve bölge plancılarının dışında, fizikçi, kimyager, matematikçi, istatistikçi, yöneylemci, ekonomici gibi bir kesim teknik elemanlarda aynı durumla karşı karşıyadırlar.

Böylece aynı işyerinde çalışan ve aynı işleri yapan teknik elemanlar arasında yaklaşık rakamlarla 7 ile 9.000 liralık net ücret fark-

lığı doğmuştur.

Genelde teknik elemanlar arasında ayrıcalık yaratan bu durum özeldir bizlerde ekonomik koşulların giderek ağırlaştığı günümüzde mağdur etmiştir.

Hepimiz biliyoruz ki özellikle 1950'lerden başlayarak süregelen hızlı kentleşmenin neden olduğu sorunların çözümü için duyulan gereksinimler sonucunda meslek alanımızda bazı kurumsallaşmalar, gerçekleştirilmiştir. Bunların en önemlileri İmar ve İskan Bakanlığının kurulması, 1961'de ODTÜ Şehir ve Bölge Planlama Bölümünün açılması ve 1969 yılında Odamızın faaliyete geçmesidir. Bugün ODTÜ'den başka diğer Üniversite ve Akademilerin bünyelerinde de lisans ve yüksek lisans düzeylerinde şehir planlama eğitimi veren bölümler yer almaktadır,

TMMOB bünyesinde faaliyet gösteren Odamıza kayıtlı şehir ve bölge plancılarının sayısı 432'ye ulaşmıştır. Üyelerimizin yarısına yakın bir kısmı devlet memuru olarak görev yapmaktadır. Bu meslek sahipleri kentleşme politikasına karar veren en üst düzeydeki görevlerden tutunda imar planlarının üretimine kadar çeşitli planlama kademelerinde teknik eleman olarak hizmet vermektedirler. Aklıma gelmişken söyleyeyim. 5 yıllık Kalkınma Planlarını, DPT'ca kurulan özel ihtisas komisyonları raporlarını inceleyin, kentleşme olgusuna sorunlarına ne denli geniş yer ve önem verildiği açıkça izlenecektir.

Şehircilik henüz genç bir bilim dalıdır, ülkemizde de oldukça yeni bir uzmanlık alanı olduğundan yeterince tanınmamakta, çoğu kez mimarlık mesleği ile karıştırılmakta, doğrudan doğruya bizim alanımıza giren konuların mimarlarca ele alındığı sanılmaktadır. Burada bir anımı anlatmak isterim. Bundan 10 yıl kadar önce çalıştığım kurum beni bir deprem bölgesine plancı olarak göndermişti. Bir gün, o zamanın İmar ve İskan Bakanı çalışmaları yerinde izlemek için bölgeye geldi. Hepimiz bir salonda toplandık. Sayın Bakan önce tek tek herkese mesleğini ve hangi kurumda çalıştığını sordu. Sıra bana geldiğinde:

- Şehir plancısıyım. dedim.

- Yani mimar mısın?

- Hayır efendim şehir plancısıyım.
- Peki ne iş yaparsın be oğlum?

o sırada yanımda bulunan amirlerimden biri durumu açıklayarak şehir plancılığının henüz yeni bir meslek olduğunu anlattı. Tabii o zamandan bu zamana çok şey değişti, ama ben genelde bilmeyenlerin bilenlerden hala daha çok olduğuna inanıyorum

Şehir planlama mesleği, mesleki eğitim programı ve mesleki uygulama alanı açılarından mimarlık ve mühendislik meslekleri ile eşdeğerde ve aynı nitelikte bir teknik hizmet alanıdır. Şehir planlama eğitimi mimarlık fakültelerinde verildiğinden ilerde çıkabilecek yanlışlıkları önleyebilmek için bazı eğitim kurumları yönetmeliklerinde açıklık getirmektedirler. Örneğin; 7 Kasım 1968 günlü Resmi Gazete'de yayınlanan "ODTÜ, Giriş, Öğretim ve İmtihan Yönetmeliği"nin Diploma ve Ünvanlarla ilgili III. Bölüm 39. madde (a) fıkrasında, "Mühendislik veya Mimari Fakültesi mezunları için lisans diploması, mühendislik ve mimarlık ünvanları; yüksek lisans diploması, yüksek mühendislik veya yüksek mimarlık ünvanları karşılığıdır" denmektedir.

Ayrıca, şehir plancıları TMMOB'ne bağlı Odamızın zorunlu üyesidirler. Bilindiği üzere 6235 (7303) Sayılı Yasa gereğince mühendis ve mimarların ülkemizde mesleklerini icra edebilmeleri için TMMOB'na bağlı, uzmanlık alanları ile ilgili bir meslek odasına üye olmaları zorunludur. Üstelik Odamızın kurulması ile ilgili karar Danıştayın yargı denetiminden de geçmiş ve bu konuda hiçbir kuşku kalmamıştır.

Kısacası, mimar ve mühendislerle eşdeğerde eğitime sahip olup mimarlık mesleğinin bir uzmanlık alanı olarak aynı nitelikte teknik hizmet üreten şehir plancıları, yeni yasa ve Yan Ödemeler Kararnamesi ile mimar ve mühendislerle getirilen haklardan yoksun bırakılmışlardır.

G.T.- Yasa, şehir plancısı istihdam eden kurumlarda farklı uygulamalara yol açtı. Her kurumun konuyu bağımsız olarak çözümlenmeye çalışması doğru mudur? Odanın tutumu nedir?

K.S.- Sizin de dediğiniz gibi yeni yasa karşısında şehir plancısı istihdam eden kamu kuruluşları farklı yorum ve uygulamalar gösterdiler. Elimizdeki bilgilere göre, bünyesinde en fazla şehir plancısı çalıştıran bir kamu kuruluşu kendi içinde yaptığı bir düzenleme ile şehir plancılarının da ek göstergelerden yararlanmalarını sağladı.

Sorunun ortaya çıktığından bugüne kadar çeşitli kamu kuruluşlarında çalışan pek çok arkadaşımız, Odamıza başvurarak yukarıda

sözünü ettiğim kuruluşu örnek gösterip kendi kurumlarında da aynı hakları alabilmek için girişimlerde bulunun bulunmayacaklarını sordular. Bu tür başvuruların çoğalması üzerine Yönetim Kurulu olarak durumu değerlendirip şöyle bir karara vardık: Aslında Odamız sorunu kökünden çözümlenmek üzere gerekli girişimlerde bulunmuştur. Ancak her arkadaşımız kendi çalıştığı kurumda bu hakları elde etmek için girişimde bulunabilir. Yalnız dikkat edilmesi gereken husus, bu hakkı şu veya bu şekilde elde etmiş üyelerimize zarar vermemeye özen gösterilmesidir.

Bir diğer husus da, bu tür girişimlerde bulunan ya da bulunacak olan üyelerimizin gelişmeleri ve sonuçlarını mutlaka Odamıza bildirmeleri gerekmektedir. Böylece hem Oda yönetiminin onların deneyiminden hem de arkadaşlarımızın bizim deneyimlerimizden yararlanması ve daha ileriye gidilebilmesi sağlanmış olacaktır.

Esasen bulunabilecek ara çözümler ilerde yeni bazı sorunların ortaya çıkmasını önleyememektedir, ama yararsız olduğu da söylenemez, en azından haklılığımız konusunda bize veri olmaktadırlar.

G.T.- Oda, bu yasa ile ilgili olarak bugüne kadar hangi girişimlerde bulunmuştur? Etkinliği ne olabilir? bu girişimlerde bulunurken bağımsız mı hareket etmektedir; yoksa TMMOB, ODTÜ diğer kurumlara eşgüdüm amaçlanmış mıdır?

K.S.- 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun çıkmasından bu yana bazı hakların alınabilmesi doğrultusunda Odamızın pek çok çalışması olmuştur. Örneğin şehir plancılarının, diğer teknik elemanlarla birlikte 1978 yılı ödemeler kararnamesinden itibaren "Teknik Hizmetler" sınıfında yer almaya hak kazanmaları Odanın çabaları sonucunda gerçekleştirilebilmiştir. Gene 657 Sayılı Yasada Şehir Plancıları lehine önemli değişiklikleri sağlamak amacıyla çeşitli çalışmalar yapılmış ancak bazı nedenlerle sonuçlandırılmamıştır. Geçen yıl, yani 12. çalışma döneminde bu konuları yeniden ele alıp gerekli girişimleri başlattık. Gelişmeler olumlu ve ümitlidir, çok önemli adımlar atılmıştır, bu girişimlerin bir süre sonra olumlu bir sonuca ulaşabileceğini sanıyorum.

Ek göstergeler ve özel hizmet tazminatına gelince. Yasa ve Kararnamenin yayınlanmasından hemen sonra bir basın açıklaması ile olayı kamu oyuna duyurduk. Aynı iş yerinde, aynı projelerde, eşit düzeyde teknik hizmet üreten ve eşit düzeyde eğitime sahip teknik elemanlar arasında yaratılan bu eşitsizliği giderici yeni bir yasal düzenlemenin bir an önce getirilmesi gerektiğini belirttik.

Aynı günlerde TMMOB'de yaptığı iki ayrı basın açıklamasıyla aynı konuya ve şehir plancılarının durumuna değindi.

Hemen bir komisyon kurduk. İki arkadaşımız, ismen belirtmekte yarar görüyorum, Öznur Özer ve Pınar Müezzinoğlu gönüllü olarak komisyonu oluşturdular ve çalışmalara başladılar. Yönetim Kurulu bu çalışmaların yürütülmesi ve organizasyonu ile ilgili olarak Oda Başkanı ile 2. Başkanı görevlendirdi.

Komisyon çok kısa bir sürede, şehir planlama mesleğini tanıtan, önemini vurgulayan, şehir plancılarının aldıkları eğitimi, teknik eleman olarak niteliklerini anlatan bir yazı kaleme aldı. Yazıda teknik elemanların ek göstergeliler ve ek göstergesizler olarak iki gruba ayrıldığını, böyle bir gruplamanın eşitlemeye ve eşit düzeyde eğitime eşit olmayan muamele olarak çalışma yaşamında haksızlıklara neden olduğu belirtilerek bu haksızlığı bir an önce giderecek yeni bir düzenlemenin getirilmesi dileğinde bulunuldu.

Bu isteğimizi Sayın Devlet Başkanına, Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreterliğine, Danışma Meclisi Başkanlığına, Başbakanlığa, Devlet Bakanlıklarına ve diğer tüm Bakanlıklara ilettik.

Ayrıca ODTÜ Şehir ve Bölge Planlama Bölümü Başkanlığına da başvurarak gerekli girişimlerde bulunulmasını istedik. Bölüm Başkanı Sayın Tekeli, mesleklerin gelişmesinin tarihsel sürecini; şehir planlama mesleğinin bir uzmanlık alanı olarak nasıl ortaya çıktığını, verilen eğitimin niteliğini anlatan ve şehir plancılarının yasal düzenlemelerle haklarının korunması için önlemler alınmasını isteyen bir yazıyı Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreterliğine, Danışma Meclisi Başkanlığına ve Başbakanlığa iletti.

Bize gelen yanıtlardan anladığımız kadarıyla bu yazılar sonuçta, ilgisi nedeniyle ve gereği için Danışma Meclisi Kanunlar Müdürlüğü ile Maliye Bakanlığında toplanmış bulunmaktadır.

Maliye Bakanlığından aldığımız 26 Nisan 1982 günlü yazıda "sözü edilen konu yasal düzenleme gerektirmekte olup, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununda yapılması düşünülen değişiklik sırasında dikkate alınmak üzere not edilmiştir." denilmektedir.

Odamız sadece yazılı başvurular ile yetinmedi. Danışma Meclisi üyeleri, Bütçe Plan Komisyonu üyeleri, Devlet Personel Dairesi gibi ilgili kişiler ve kurumlarla pek çok defa sözlü görüşmeler yaparak sorunumuzu anlattık. Şu hususu memnunlukla belirtmeliyim ki kuruluş ve kişilerle yaptığımız görüşmelerin tümü son derece olumlu ve ve-

rimli olmuştur. Haklılığımız konusunda kimse'nin şüphesi yoktur.

G.T.- Konu Danışma Meclisinde ele alınmış mıdır? Hangi Komisyonunda ele alınmıştır?

K.S.- Konu, Danışma Meclisinde ele alındı. Önce Sayın Tosyalı ve arkadaşlarının hazırladığı bir maddelik yasa tasarısı ile şehir plancılarının ek göstergelerden yararlandırılması önerildi. Bu taslak Bütçe-Plan Komisyonunda görüşüldü ve 7 ye karşı 8 oyla reddedildi. Ancak biz bu tasarının reddedilmesi karşısında endişelenmedik. Böyle bir tasarının varlığını basından öğrendiğimizde kabul edilme şansının fazla yüksek olmadığını tahmin etmiştik. Çünkü, tasarıda, mağdur durumda olan teknik elemanlardan sadece Şehir plancılarının durumunun düzeltilmesi öneriliyordu. Ayrıca daha geniş kapsamlı yeni bir düzenlemenin hazırlanmakta olduğu söz konusuydu. Nitekim daha sonra Sayın Selçuk Kantarcıoğlu ve 34 arkadaşının hazırladığı yeni bir tasarı gündeme geldi. Gene basından edindiğimiz bilgiye göre 11 Haziran 1982 günü Danışma Meclisine gönderilen MEYAK keseneklerinin memurlara geri ödenmesi hakkındaki yasa tasarısında ek göstergelerin kadro derecelerinden ayrılarak, aylık olarak alınan dereceye bağlanması önerilmekte ve kadroları teknik hizmetler sınıfına dahil olup en az 4 yıl süreli yüksek öğrenim veren fakülte ve yüksek okullardan mezun olarak yürürlükteki hükümlere göre Y.Mühendis, mühendis, Y. mimar, şehir plancısı, bölge plancısı, jeolog, hidrolog, hidrojeolog, jeofizikçi, fizikçi, matematikçi ve kimyager ünvanını almış olanlara ek gösterge verilmesi hükmü getirilmektedir.

Bu tasarının yasalaşması halinde bizim sorunumuz da çözümlenmiş olacaktır.

G.T.- Oda gelecekte ne yapmayı planlamaktadır?

K.S.- Odamız her fırsatta kendi görüş ve önerilerini ilgili kurum ve kişilere iletmeye, mesleği tanıtmaya çabalarını sürdürmeye devam edecektir. Çalışmalarımızın yukarıda anlattığımız üzere oldukça olumlu gelişmelere neden olduğunu söyleyebilirim.

G.T.- Lehimize bir sonuç alınabilirse, ne kadar süre içinde olabilir?

K.S.- Bir süre saptamak çok zor. Biliyorsunuz Danışma Meclisi tatile girmek üzere. Ayrıca gündemde Anayasa gibi çok daha önemli konular da var. Ancak gelişmelerin bugüne kadar izlediği sürecin hızına bakarak bu yılın sonuna kadar bir sonuç alınabileceğinden ümitliyim. ●

SİDE KAMULAŞTIRMALARI ÜZERİNE BİR YORUM

ŞPMMO-KORUMA ÇALIŞMA KURULU

Emel GÖKDERE

Sema ÜNALAN

Yıllardır çeşitli görüş ve söylentilere hedef olan Side kamulaştırmaları, son günlerde yeniden güncellenmiş, birçok kurum, kuruluş ve kişinin kendisini görüş bildirme durumunda hissettiği bir konu haline gelmiştir. Günümüzde Side kamulaştırmaları tarihi çevreye duyarlı olan kesimle, çeşitli uygulamalar sonucu kişisel çıkarları tehlikeye girmiş vatandaşları da aynı ölçüde ilgilendirmektedir.

Doğal verilerin ve tarihi yapıtların günlük yaşam içinde yer aldığı, konukseverliği ve turisti aile yaşamına katan sıcak ilgisi ile Side, son yıllarda artan bir ilgiyi üzerine çekmiştir.

Kamulaştırmaya ilişkin tepkilerin yaygınlaşması, 1972 yılında açılan uluslararası bir yarışmada birinciliği kazanan Türk ekibinin hazırladığı nazım plan ve uygulama planı ile alınan kararlardan kaynaklanmaktadır. Buna göre, yoğun tarihi değerlere sahip olan Side'de, yörenin tipik ve özgün özelliklerini yansıtan yapılar tümü ile kamulaştırılacak, yerleşik halk ise Side'nin 1,5 km batısındaki Yeni Selimiye köyüne yerleştirilecektir.

Plan kararlarının yıllar boyu çeşitli nedenlerle uygulanamaması sonucu, kaçak yapıların hızla artması ve planın öngördüğü koşullarla mevcut durumun çelişir hale gelmesi, kamulaştırma ve yerleşmenin boşaltılması kararının uygulanmasını iyice güçleştirmiştir. Bunun yanı sıra, merkezi yönetim örgütleri arasındaki görüş farklılığı ve iletişimin eksikliği ve konu hakkında halkın yeterince bilinçlendirilmemiş olması, konuyu iyice çıkmaza sürüklemiştir.

Tek yapı ve çevre ölçeğindeki koruma kararlarının en önemli temel taşlarından birini, yapının ve çevresinin ancak insan elemanı ile yaşayabileceği oluşturmaktadır. Tarihi yapının bir işlev kazanması, ekonomik alanda etkinliğini arttırdığı gibi yaşam ile birlikte bakım ve onarımın sürekliliğini de sağlamaktadır. Bu durumda, arkeolojik kazı yapma amacı ile özlenen bir düzeni bozma düşüncesi, kişiye teorik bilgilerden gerektiği yerde ödün verilmesi gerektiğini anımsatmaktadır.

Alınan kararların, teorik ve akademik açıdan tümü ile iyi niyet taşıması çoğu zaman yeterli olamamaktadır. Yapılan planların uygulanacağı yöre, sakladığı potansiyeller, halkın bilinç düzeyi gibi etkenlerin mutlak dikkate alınması gereklidir. Arkeolojik çalışma, niteliği gereği çok uzun sürmekte, sonuçta elde edilecek olan ise, bir açık müze olmaktan öteye gidememektedir. Bu durumda; yaratılmak istenen, yaşananndan çok şey alıp görülecektir.

Olayın bir ikinci boyutunu da, Side'de yerleşenler oluşturmaktadır. Günümüzde, ekonomik nedenlerden ötürü, 1890 yılında Side'ye yerleştirilen Giritli göçmenlerden çok fazla aile kalmamıştır. Yerleşme toprakları genellikle Side'li olmayanların eline geçmiş, yöreye "büyük kent sermayesi" egemen olmuştur. Giderek artan turizm potansiyeli ve daha fazla kazanç elde etme istemi, tescilli yapıların tahrip edilmesine, yıkılıp yerine çok katlı pansiyon-otel yapılmasına, parsellerin bölünmesine, yöre mimarisine aykırı yapıların çoğalmasına neden olmuştur. Öte yandan, yerleşme ekonomisine büyük katkısı olan turizm olgusunun özendirilmesi ve desteklenmesi amacı ile ilgili Bakanlıkça verilen krediler, yıkıp yapma eğilimini daha da arttırmış, buna paralel olarak kazanç istemi sonsuzlaşmıştır.

Kamulaştırma işlemlerinin gündeme gelmesiyle birlikte, kamulaştırmanın raic bedel yerine, vergiye konu olan değer üzerinden yapılması, bu işlemler doğrudan etkilenen halkın tepkisinin bir diğer nedenini oluşturmaktadır. Kuşkusuz bu tepkinin ardında vergi kaçırma gayesi ile düşük değerli gösterilen yapılar için verilecek düşük kamulaştırma bedelleri yatmaktadır.

Sadece planın hayata geçirilmesinin gecikmesi değil, aynı zamanda geçen süre içinde yörede yapılaşmanın dondurulmuş olması, olayı bugünkü koşullara getirmiştir.

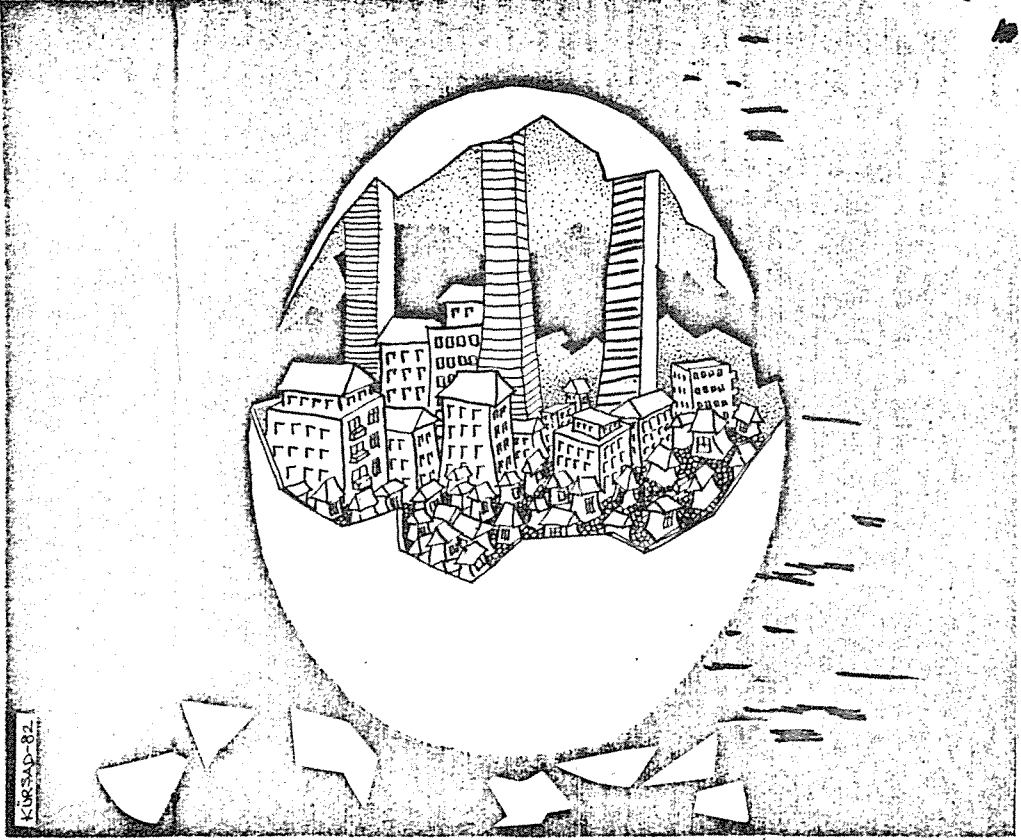
Bu durumda önerilebilecek en önemli husus, plan kararlarının gözden geçirilmesi için ilgili kuruluşların üst düzeyde görüş birliğine varması ve insan-çevre ilişkisinin

hala yok edilemediği Side için yeni planlama kararlarının ivedilikle hazırlanmasıdır.

Bu arada plan kararlarına aykırı çeşitli uygulamalar yaparak doğal ve tarihi çevreyi tahrip eden kişilere karşı yansız ve ödün verilmez bir tavır takınılarak çevreye aykırı bu yapıların (çok katlı pansiyonlar, otel ve moteller) mutlak temizlenmesi gerekmektedir.

"Kişilerin yaptıkları hatanın sonucuna katlanması" ilkesinden hareketle aynı tür tutumların hoşgörülmeceğinin herkese benimsenilmesi şarttır.

Doğal ve tarihi çevre ile bütünleşmiş ve AYK tarafından da tescillenmiş olan sivil mimarlık örneklerinin içindeki yaşamla birlikte korunarak insan-çevre ilişkisinin sağlıklılaştırılması, mevcut turizm potansiyelinin korunması, bu alanların dışında kamulaştırılacak kesimlerde de arkeolojik kazıların yapılması en akılcı çözüm olarak görülmektedir. ●

İMAR PLANI İHALELERİNDE KIRMA ORANI %90 DÜZEYİNE ULAŞTI !

Mayıs 1982 içinde İller Bankası tarafından 12 kasabanın imar planı yapım işi ihaleye çıkartıldı. 5 adedi "B", 1 adedi "C", 2 adedi "D", 1 adedi "E" ve 3 adedi de "F" grubundan ihaleye çıkarılan işler için 32'si kent plancısı, 25'i mimar, 57 imar planı yüklenicisi başvuruda bulundu. 8 mimar, 3 kent plancısı ihale kazanırken "B" grubundaki bir işe teklif verilmedi. İmar planları keşif bedelleri üzerinden ortalama %32 dolayında kırılırken, bu oran "E" ve "F" gruplarında %90 düzeyine ulaştı. (Bkz. Tablo-1)

"B" grubundaki işler için İller Bankası, bu gruptaki imar planı yüklenicilerini ihaleye girmeye davet ederken küçük gruplarda yoğunlaşan genç kent plancıları kıyasıya birbirlerine girdiler. "C", "E" ve "F" gruplarında ihalelerin tümü pazarlık sonunda bağlandı. Özellikle "E" ve "F" grubundaki işlerde, kesin ihale bedellerinin kırtasiye giderlerini dahi karşılayamayacak düzeylere indirildiği gözlemlendi. (Bkz. Tablo-2)

Gruplara göre ayrı ayrı yapılan bir değerlendirilmede; her gruptaki işlerin toplam keşif bedellerinin iş almak için başvuruda bulunan imar planı yüklenicilerine bölüştürüldüğü düşünüldüğünde, özellikle küçük gruplarda, kişi başına düşen payın ihaleyi alan kişilere Bankaca ödenecek ortalama bedelden daha yüksek olduğu ortaya çıkmaktadır. Örneğin "F" grubunda, ihaleye çıkartılan 3 işin toplam keşif bedeli olan yaklaşık 2,4 milyon TL sı başvuruda bulunan 23 yüklenici arasında eşit olarak bölüştürülse, kişi başına 104 bin TL düşecekken, üzerlerinde ihale kalan 3 yüklenici işlerin bitiminde toplam olarak 91 biner TL ücret alacaklardır. (Bkz. Tablo-3)

Kuşkusuz, Tablo-3'te izlendiği gibi küçük gruplardaki sıkışıklık ve zorlama büyük gruplar için söz konusu değildir. Bugün bile büyük gruplardaki işleri, ikinci elden ya da ücretli olarak yapan küçük grup yüklenicilerinin soruna genel bir bakış açısıyla çözüm aramak, grup sistemi üzerine yeni den eğilmek; zamanı gelmiş belki de geçmekte olan bir görevdir.

TABLO-1 İHALEYE GİREN VE İHALE KAZANAN İMAR PLANI YÜKLENİCİLERİ, İHALELERDE ORTALAMA KIRMA ORANLARI

GRUP	İHALEYE GİREN		İHALEYİ KAZANAN		ORTALAMA KIRMA ORANI (%)
	MİMAR	KENT PLANCISI	MİMAR	KENT PLANCISI	
B	6	1	4	-	11
C	4	1	1	-	67
D	10	6	1	1	64
E	4	2	1	-	85
F	1	22	1	2	89
	25	32	8	3	32

TABLO-3 İHALENİN GENEL MUHASEBESİ

GRUP	İHALEYE KATILAN (K)	İŞ SAYISI (İ)	TOPLAM KEŞİF BEDELİ (TKB)	KESİNLEŞEN TOP. BEDEL (KTB)	TKB/K	KTB/İ
B	7	4	16.843.106	14.894.000	2.406.158	3.723.500
C	5	1	2.718.703	900.000	543.740	900.000
D	16	2	2.419.028	879.000	151.189	439.500
E	6	1	861.561	119.000	143.593	119.000
F	23	3	2.393.936	274.990	104.084	91.663

TABLO-2

MAYIS 1982'DE İLLER BANKASI'NCA İHALEYE ÇIKARTILAN İMAR PLANLAMA İŞLERİ

<u>GRUP</u>	<u>KENT</u>	<u>KEŞİF BEDELİ</u>	<u>BAŞVURU SAYISI</u>	<u>KESİNLEŞEN BEDEL</u>	<u>KIRMA ORANI</u>	<u>İHALEYİ ALANIN MESLEĞİ</u>
B	AKHİSAR (Manisa)	7.452.598.-TL	4	6.449.000.-TL	14	mimar
B	BURHANİYE (Balıkesir)	2.718.703.-TL	1	2.500.000.-TL	8	mimar
B	SÖKE (Aydın)	3.398.387.-TL	1	3.000.000.-TL	12	mimar
B	TURGUTLU (Manisa)	3.273.418.-TL	1	2.945.000.-TL	10	mimar
B	SOMA (Manisa)	2.718.703.-TL	-	-	-	-
C	TOSYA (Kastamonu)	2.718.703.-TL	5	900.000.-TL	67	mimar
D	ALATLI (Zonguldak)	1.209.514.-TL	10	380.000.-TL	69	mimar
D	GÖLKÖY (Ordu)	1.209.514.-TL	6	499.000.-TL	59	kent plan.
E	BARLA (Isparta)	861.561.-TL	6	119.000.-TL	85	mimar
F	ÇAMELİ (Denizli)	1.043.504.-TL	8	128.000.-TL	88	kent plan.
F	ATLIHİSAR (Afyon)	675.216.-TL	8	74.990.-TL	89	mimar
F	YAMALAK (Aydın)	675.216.-TL	7	72.000.-TL	89	kent plan.

ANKARA KENT NÜFUSU ARTIŞ HIZI

Bilindiği gibi Ankara kent nüfusunda 1980 sayımının Geçici ve Kesin sonuçlarına göre önemli farklılıklar gözlenmiştir. Küçük ölçekte bir il nüfusu kadar sayılabilecek bu fark üzerine konu daha önce 43. sayımızdaki "D.İ.E. Ankara Nüfus Artış Hızının Büyük Ölçüde Düşüğünü Savunuyor" başlığı altında ayrıntılı olarak incelenmiş idi.

Planlamaya önemli bir girdi oluşturan nüfus kestirimleri üzerine Ankara özelinde yeniden düşünmeyi gerektiren bu durumun anlamlı bir açıklamasını elde etmek için konu D.İ.E. Başkanlığından sorulmuş ve aşağıda aktarılan yanıt alınmıştır.

ŞEHİR PLANLAMA MİMAR ve MÜHENDİSLER ODASI BAŞKANLIĞINA

İLGİ: 25.11.1981 tarih ve 81/152 sayılı yazınız;

İlgi yazı ile Enstitümüze gönderilen, TEMMUZ-AĞUSTOS 1981 tarih ve 43 sayılı HABER BÜLTENİ'ndeki Ankara İl Merkez Belediye nüfusuyla ilgili makale dikkatle incelenmiştir.

Enstitümüz, 53 Sayılı Kanun gereği sonu O ve 5 ile biten yıllarda Genel Nüfus Sayımlarını uygulamakla yükümlüdür. Bu amaçla; Sayımın tüm hazırlık çalışmaları Enstitümüz bünyesinde kurulan Genel Nüfus Sayımı Komitesince yapılmaktadır. İl ve ilçe merkezlerinde ise en büyük Mülki Amirin Başkanlığında kurulan Sayım Komitelerince yürütülmektedir. İl merkezi ve ilçelerde Sayımı yürütmekle görevli Sayım Komiteleri, sayımdan sonra sayım memurlarınca doldurulan sayım defterleri üzerindeki Sayım Kontrol Cetveli (Örnek-D) ye aktarılarak, buradan elde edilen nüfuslar telgrafla Enstitümüze bildirilmektedir. İl ve ilçe sayım komitelerince bildirilen bu nüfuslardan Genel Nüfus Sayımı telgrafla alınan ilk geçici sonuçları yayımlanmaktadır. Bu sonuçlar adından da belirlendiği gibi geçici olup kesin sonuçları yansıtmamaktadır.

Bu nedenle; Genel Nüfus Sayımlarının kesin sonuçları ise, defter içindeki nüfusların tek tek sayılmasıyla elde edilmiştir. 64 Yasaya temel teşkil edecek sonuçlar Genel Nüfus Sayımı kesin sonuçlarıdır.

Ankara il merkez belediyesinin 1980 Genel Nüfus Sayımı Geçici Sonuçları ile katı sonuçları arasında meydana gelen farkın nedenleri, 20 OCAK 1982 tarih ve Sİ.NFM.906-19 sayılı yazımız ile Ankara Belediye Başkanlığına açıklamış olup, bu yazının fotokopisi ekte gönderilmiştir.

Ankara il merkez belediyesi için Sayım yılları arası ve sayım sonrası yıllar için yapılacak ileriye dönük nüfus tahminlerinde her zaman "hatalı netice elde etmek kaçınılmaz bir sonuçtur.

Ankara il merkez belediye nüfusuna bir zaman periyodu içinde bakıldığında, nüfus artışı ile ilgili üç olayın içiçe olduğu görülür. Zaten şehir planlamasında ve şehircilik çalışmalarında Türkiye'de bu üç olayın birbirinden ayıramaması ileriye dönük yapılacak çalışmaların sıhhatini etkileyen bir durum olduğu, şehir planlamacılarının da çok iyi bildiği bir durumdur.

Bunlar;

- 1- Belediyenin sayım yılları arası kapladığı alanın belirlenememesi,
- 2- Sayım yılları arası belediye hudutlarının genişletilmesi neticesinde civar köylerin belediye hudutları içine alınması ve nüfuslarının miktarı,
- 3- Sayım yılları arası belediye hudutları etrafında mücavir saha dışında civar köylerin köy sınırları içinde meydana gelen gecekondu alanlarının zaman zaman mücavir saha içine alınması ve belediye'ye katılması,

Bu üç olayın birbirinden kesin sınırlar ile ayırtılmaması nedenleri ile belediye nüfusunun ileriye dönük hesaplama yapılamamasından veya hatalı hesaplama yapılmasında en büyük etken olmaktadır.

Ankara il merkez belediyesi ve civar belediyeleri ile belediye dışında kalan köyler ve köy alanları yapılan analizlerde 1955-1975 yılları arasında net göç alan alanlar olmasına rağmen 1977-1980 yılları arasındaki siyasal etkenlerden dolayı da bu sahalar nüfus kaybeden yerler olmuştur.

1980 Genel Nüfus Sayımı yalnız, Ankara il merkezi belediyesinde değil bütün yurt sahasında 12 EYLÜL 1980 olayı nedeni ile en doğru yapılan sayımlarımızdan biridir.

Bilgilerinize rica ederim.

T.Nihat GÜNER

Başkan

BELEDİYE BAŞKANLIĞINA**ANKARA**

İLGİ: Başkanlığınız, Hesap İşleri Müdürlüğünün 9. 11.1981 tarih ve GELİR: Müdüriyet 8026 sayılı yazınız;

Genel Nüfus Sayımının amacı, ülkemiz sınırları içindeki büyük veya küçük, yerli veya yabancı, asker veya sivil bütün kişilerin coğrafi yerleşim yerleri itibarıyla sayılmasıdır. Genel Nüfus Sayımının temelini, sayımdan önce bütün sokak ve caddelere isim ve numara verilmesi ve içinde insan bulunan veya bulunması muhtemel olan bütün yapıların numaralanmasını teşkil eder.

Bunun için, 10 NİSAN 1927 tarih ve 1003 Sayılı, Binaların Numaralanması ve Sokaklara isim verilmesi hakkındaki Kanunun 2. Maddesine dayanılarak hazırlanan ve esasen belediyelerin asli görevleri içinde yer alan Numaralama Yönetmeliğinin, belde sınırları içinde tam ve doğru olarak uygulanması gerekir.

Bu amaçla, 1973 yılında Enstitümüz, bütün il ve ilçe merkezlerinde belediye elemanlarına numaralama eğitimi yaptırmıştır. Eğitime iştirak eden belediye elemanlarına kanuni harcırahları Enstitümüzce ödenmiştir. Bunun yanında, Birleşmiş milletler Fonundan sağlanan bir miktar para, plaka alımında ve bunların çakımında kullanılmak üzere bir protokolla Ankara Belediyesine devredilmiştir. Bundan amaç; içinde insan yaşayan ve yaşaması muhtemel olan bütün yapıların belirlenmesi, sayımında hiç bir ferdin sayım dışı kalmasının teminidir. . .

Kayıtların tetkikinden de anlaşılacağı üzere Ankara Belediyesi, gerek Sayım Komitesine eleman verme işinde ve gerekse Devletin Temel görevlerinde de (PTT hizmetleri, vergi takibi, Adli Tebligat ve askerlik çağrıları gibi) çok önemli bir yeri olan numaralama işlemlerine çok geç başlamış ve gereken önemi maalesef vermemiştir.

Genel Nüfus Sayımları, Enstitümüzün organizasyonu ve denetimi altında il ve ilçe merkezlerinde kurulan Sayım Komitelerine yürütülür. İl ve ilçelerde sayımın hazırlık safhasından, uygulamasına uygulamasından, sayım sonrası işlemlerine kadar her türlü işlerden Sayım Komiteleri sorumludur. Bu işlerin yasal dayanağı "53 Sayılı Kanunun 10. Maddesi" ile "1980 Genel Nüfus Sayımı, Vali veya Kaymakamlar ile Sayım Komitelerinin Çalışmalarına Ait Yönetmelik" in bütün maddeleridir. Bu yönetmelik gereği Sayım Komiteleri, sayım gününden sonraki 3 gün içinde sayım defterlerinin Enstitümüze gönderilmesinden önce kendi sınırları içindeki sayımla ilgili formlara aktarmak suretiyle belirlir ve belirlenen sayım sonuçlarını bir telgrafla Enstitümüze bildirir, telgrafla bildirilen bu sonuçlar esas alınarak Genel Nüfus Sayımı Geçici Sonuçları yayınlanır. Ancak, Enstitümüzde 53 Sayılı Kanunun 3. Maddesi gereği, top-

lanan bilgilerin doğruluğunu araştırmak durumunda olduğu için Genel Nüfus Sayımında Enstitümüze çekilen telgraflardaki geçici nüfus sayılarının doğruluğunu tespit edebilmek açısından, Sayım Komitelerince Enstitümüze gönderilen formlar ile sayım sırasında sayım memurlarınca yazılan sayım defterleri içindeki nüfus ve sayım defteri kapağındaki nüfusların tutarlı olup olmadığı, Enstitümüzde kontrol edilir. Nitekim, bütün il ve ilçe merkezlerinden Enstitümüze intikal eden 485 000 civarındaki doldurulmuş sayım defterleri içindeki nüfusun kontrolü amacıyla tek tek sayılmış ve sayım defterlerinin üzerindeki nüfusla kontrol edilmiş, ortaya çıkan nüfus ayrıca Sayım Komitelerince Enstitümüze bildirilen nüfusun elde edildiği formlardaki nüfusla kontrol edilmiş ve kati neticelere varılmıştır.

İşte bu safhada, diğer Sayım Komitelerince Enstitümüze gönderilen defterlerde olduğu gibi, Çankaya Sayım Komitesi defterlerinde de şu hatalar ortaya çıkmıştır:

- 1- Sayım memurlarınca, sayım bölgelerinde doldurulan sayım defteri içindeki ile sayım memurlarının, sayımdan sonra defter içindeki nüfusu sayıp defter üzerine yazdığı nüfus miktarı birbirleriyle aynı olması gerekirken, defter üzerindeki nüfus miktarı defter içindeki nüfuslardan çok fazla çıkmaktadır.
- 2- Sayım Komitelerinde, sayım sırasında sayım memurlarınca, Sayım Komitesine teslim edilen sayım defterleri üzerindeki nüfusun kaydediği Sayım Kontrol Cetvelindeki (Örnek D) nüfuslar ile sayım defteri üzerindeki nüfuslar kontrol edildiği Sayım Kontrol Cetvelindeki (Örnek D) nüfuslar sayım defterleri üzerindeki nüfuslardan çok fazla çıkmaktadır.
- 3- Sayım Komitelerince, Sayım memurundan teslim alınan defterlerin kaydedildiği, Sayım Kontrol Cetvelinde (Örnek D) kaydı olmadığı halde doldurulmuş Sayım defterleri bulunmuştur.
- 4- Sayım Komitelerince, Sayım memurundan teslim alınan defterlerin kaydedildiği Sayım Kontrol Cetvelinde (Örnek D) Sayım memuruna teslim edilmiş boş Sayım defteri kaydı olmasına rağmen, doldurulmuş Sayım defterine rastlanmamıştır.

Bu nedenler ile Çankaya İlçe merkez defterleri Sayım Komitesinin sayımdan önce sayım memuru ismine verilmiş olduğu sıra numarasına göre sıralanarak defter içi ve defter dışı nüfusları ile defter dışı nüfuslarının Sayım Kontrol Cetvelinde (Örnek D) yazılmış olduğu defter sayısı ve nüfus ile tetkik edilerek, defterler adreslerde Sayım Komitesi elemanlarıyla müştereken kontrol edilmiştir.

Bu tetkik ve kontrol sonucunda, yanlışlıkların düzeltilmesi için şu işlemler yapılmıştır.

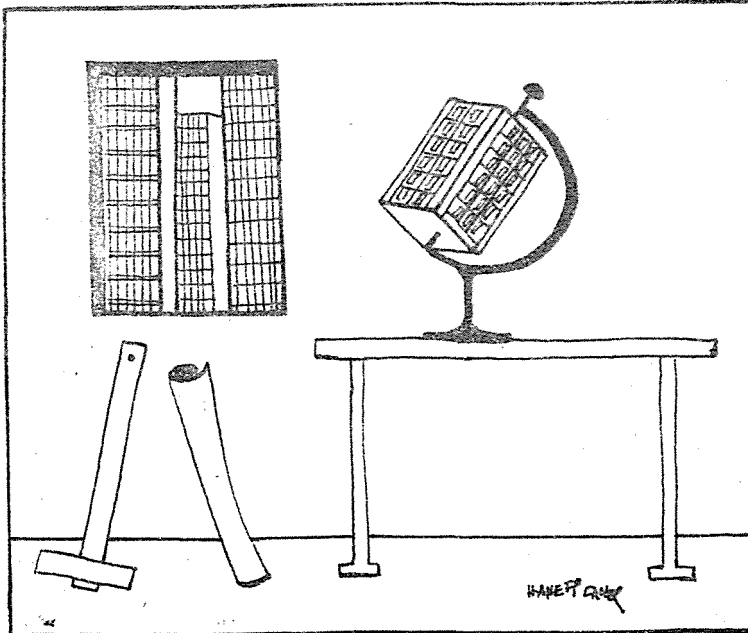
- 1- Hemen hemen tüm defterlerinin içindeki nüfus ile defterin üzerindeki nüfuslar birbirini tutmadığı için defterin içindeki nüfuslar yeniden sayılarak defterin üzerine yazılmıştır.
- 2- Sayım defteri üzerindeki nüfusun Sayım Komitesince yazıldığı, Sayım Kontrol Cetveli (Örnek D) kontrolünde Sayım Memurlarının adına göre yazılan nüfuslar daima defter nüfusundan çok olduğundan, defter içinden sayılarak, defter üzerine yazılan nüfus doğru olduğu için Sayım Kontrol Cetveli (Örnek D) düzeltilmiştir. Bu konuda verilen fotokopilerin incelendiğinde görülebileceği gibi bir 25 sayfalı deftere en çok 225 nüfus yazılabildiği halde nüfusların kayıt edildiği Sayım Kontrol Cetvelinde (Örnek D) bu defterlerdeki nüfus 900 veya daha fazla olarak gösterilmiştir.
- 3- Sayım Kontrol Cetvelinde (Örnek D) kaydı olmayıp da sayım defteri bulunan defterlerin, sayımdan önce numaratajı ve adres tespiti yapılamayan yerlerdeki nüfusa ait olduğu düşüncesiyle kabul edilmiş, defter içindeki nüfuslar sayılarak defter üzerine ve ilgili formlara yazılmıştır.

Diğer bütün sayımlarda olduğu gibi bu sayımda da sayım sistemi De Facto nüfustur, yani sayım memurunun ziyaret ettiği yerde görmüş olduğu nüfustur. Sayım günü kişi nerede bulunuyorsa orada sayılacaktır. Bu sisteme göre sayım memuru tarafından görülmeyen veya sayılmayan

nüfus, sayımın kapsamı dışında kalır. Belediyelerce adres tespiti yapılmayan nüfus da adres tespiti yapılmadığından ve bu yerlere ait adres listesi tanzim edilmediğinden bu adreslere sayım memuru gitmediği için sayım dışı kalabilmektedir.

12 EYLÜL 1980 gününden sonra yaratılan güvenlik ortamı içerisinde yapılan 1980 Genel Nüfus Sayımı, şimdiye kadar yapılan sayımlar içerisinde en ciddi ve en sağlıklı yapılmış bir sayımdır...65 Kanununa işlerlik getiren Genel Sayım sonuçlarının, Genel Nüfus Sayımını yapan Devlet Kurumu olarak doğru ve sağlıklı olması, Enstitümüzün asli ve temel görevidir. Daha önce yapılmış Genel Nüfus Sayımlarında haksız bazı faydalar elde etmek için nüfusunu olduğundan fazla göstermek isteyen belediyeler olduğu gibi, bazı vergi kanunları nedeniyle yerleşim yerleri nüfuslarını eksik gösterme yoluna gitmiş belediyelerin de olduğu görülmüştür.

1980 Genel Nüfus Sayımına ait bütün dökümanlar Enstitümüzde mevcut olup, Çankaya Nüfusuna ait yapılan kontrol işlemleri Çankaya Sayım Komitesi elemanlarınca müştereken yapılmıştır. Nüfusunu olduğundan daha az gösterilmesi gibi bir olay olmadığından, Çankaya İlçesi nüfusunda herhangi bir düzeltme sözkonusu olmamaktadır. Sonuç olarak, bir beldenin tam ve doğru nüfusunun tespit edilebilmesi o belde sınırları içindeki numaralamanın sağlıklı bir şekilde yapılmış ve devamlı kontrol edilebilen iyi bir adres sisteminin oluşturulmuş olmasıyla mümkündür. ●

İMAR AFFININ KAMU YARARI

MAR MEVZUATINA VE GECEKONDU KANUNUNA AYKIRI YAPI VE TESİSLERE UYGULANACAK İŞLEMLER HAKKINDA KANUN TASARISI'NA İLİŞKİN OLARAK MİMARLAR ODASI GÖRÜŞÜNE İMAR VE İSKAN BAKANLIĞININ YANITI :

İmar Mevzuatının, ülkemizin geleceği açısından kalkınma sürecine etkili olan çok duyarlı bir konu olduğunun bilincindediriz.

Ancak Yüce Meclise intikal etmiş bulunan sözkonusu tasarının üzerindeki görüşmeler sürdürülmekte ve gerekli görülen değişiklikler açısından bazı maddeler Yüce Meclisce şekillendirilmektedir. Bu nedenle görüş ve eleştirileriniz aşağıda genel olarak cevaplandırılmıştır.

Bilindiği gibi; her kaçak ya da ruhsatsız yapı imar mevzuatına aykırı yapıdır. Fakat İmar Mevzuatına aykırı her yapı kaçak ve ruhsatsız yapı değildir. Ruhsat ve eklerine aykırı olarak gerçekleştirilmiş yapıları "kaçak" ya da "ruhsatsız" yapı olarak nitelendirmek mümkün değildir.

Özellikle büyük kentlerimizde yoğunlaşan hızlı kentleşme olgusu konut, sosyal ve teknik altyapı istemlerini belediyelerin karşılayamayacağı düzeylere çıkarmış ve vatandaşları belediye hizmetlerinin götürülemediği ve sosyal alt yapının yeterli olmadığı yörelerde iskan etmek zorunluluğunda bırakmıştır.

Ayrıca kentleşme, sanayileşme ve bilinen bir çok nedenden ötürü kendine özgü koşullar içinde oluşan gecekondu olgusu, bazı yönleriyle imar mevzuatıyla ilgili olsa da ayrı bir kanunun konusudur ve böyle olmuştur.

İmar mevzuatına aykırı yapı ve tesislerin bütünü'nün tasarının kapsamına alınması bunların tespiti ve belli kriterlere göre değerlendirilerek ayıklanması amacına yönelik olup, bütünü'nün hukukileşmeleri sonucunu doğurmayacaktır.

Nitekim değerlendirme sonunda bu kabil yapı ve tesislerden İmar Kanunu anlayışı içinde kabul edilebilen kistaslara göre bazı ölçü, yerleşme ve yapıım hata ve kusurları taşımış oldukları saptananlara sadece hukukileşme imkanı getirilmektedir.

Bilindiği gibi; 1950'li yıllarda giderek hızlanan kentleşme olayı ülkemizde genel nüfus miktarı içinde kentsel nüfus payının %50'yi geçmesine ve bu husus bir yandan düzensiz yapılaşmayı doruk noktasına yükseltirken, bir yandan da kentsel sorunların yoğunlaşmasına yol açmıştır.

Yeşil alan açığından, sosyal ve teknik altyapı ihtiyacına kadar çeşitli konuları içeren kentsel sorunlar yelpazesi içinde, en önemli sorunlardan biri de hiç kuşkusuz konut olmuştur.

Bakanlığımızın kuruluş yıllarında kentleşme olgusuna paralel olarak büyüyen konut açığını karşılamak üzere artması gereken konut üretimi, kalkınma planlarında konut yatırımlarının kalkınma için verimli sayılmaması nedeniyle gerekli kaynak öngörülmediğinden yeterli düzeye çıkamamış ve bu husus konut açığının giderek büyümesine yol açmıştır. İnşaata hazır arsa arzının, kaynak yetersizliği nedeniyle yeterli düzeyde olamaması da konut açığını büyüten bir başka neden olmuştur. Öte yandan kentlerde, yürürlükteki imar düzenine göre, sağlıklı kentleşme, yerleşme ve yapılaşmadan sorumlu olan Belediyelerin bu sorunların üstesinden gelebilmeleri için gerekli olan fen ve imar uygulamalarını yürütecek nitelik ve becerideki teknik kadrodan yoksun bulunmaları, kentsel sorunların büyümesine neden olan ve bugün de güncelliğini koruyan bir başka husustur.

Demekki, kentlerin dengesiz ve düzensiz gelişmesi ile imar düzenine aykırı yapılaşma, başta belediyeler olmak üzere imar düzenine ilişkin politika ve kararların uygulamaya aktarılmasında rolü bulunan pek çok kamu kuruluşunu ilgilendirmektedir.

Böylece yukarıda sayılan nedenlere dayalı olarak oluşan bazı ölçü, yerleşme ve yapıma ait "tecvizi kabil" hata ve kusur taşıyan yapılaşmaların hukukileşmesi bu tasarıda öngörülmüştür.

Konut açığının doruk noktasına ulaştığı bir dönemde imar mevzuatına aykırı bütün yapıları ortadan kaldırmanın bu açığı daha çoğa katlayacağı, sanayi ve benzeri diğer tesislerin milli ekonomiye katkılarının ihmal edilemeyecek ölçüde olduğu hususları dikkate alındığında, belli kriterler altında bazı hata ve kusur taşıyan imar mevzuatına aykırı yapı ve tesislere hukukileşme olanağı sağlanmasının kamuya yararlı olacağı düşünülmektedir. bu tasarının hazırlanmıştır. ●

ADRES DEĞİŞİKLİĞİNİZİ VE HABER
BÜLTENİ ULAŞAMADIĞINI BİLDİĞİNİZ
ÜYELERİMİZİN GEÇERLİ ADRESLERİNİ
ODA'YA BİLDİRMEİNİZİ RICA EDERİZ.

ÜYE AİDATLARINIZI ZİRAAT BANKASI
ANKARA KIZILAY ŞUBESİ 630-844
NUMARALI ŞPMMO HESABINA YATIRABİLİRSİNİZ.

"TMMOB BİRLİK" DERGİSİ, SADECE ABONE
OLANLARA GÖNDERİLİR. ABONE OLMAK
İÇİN 125520 NUMARALI POSTA ÇEK
HESABIMIZA 200 TL. GÖNDERİN.
ÇEKİN ÜZERİNE ADRESİNİZİ YAZMAYI
UNUTMAYIN.

**gönderen: tmmob şehir planlama
mimar ve mühendisleri odası**

Adres:

Konur sokak 4/4 - 06
Yenişehir , ANKARA

gideceği yer:

TMMOB Şehir Planlama Mimar ve Mühendisleri Odası Yayın Organı

İlan Koşulları : Sütun cm'si:400TL 1/2 Sayfa 7.500 TL. Tam Sayfa 14.500 TL Yayın
ve Kültür faaliyetleri ilanlarında % 20 indirim yapılır.

Baskı: EKONOMİST TESİSLERİ - Te1:18 37 31 30 AĞUSTOS.1982